

Järnväg 2050 – Näringslivets godstransporter

almeGa

BOTNISKAKORRIDOREN

green
cargo

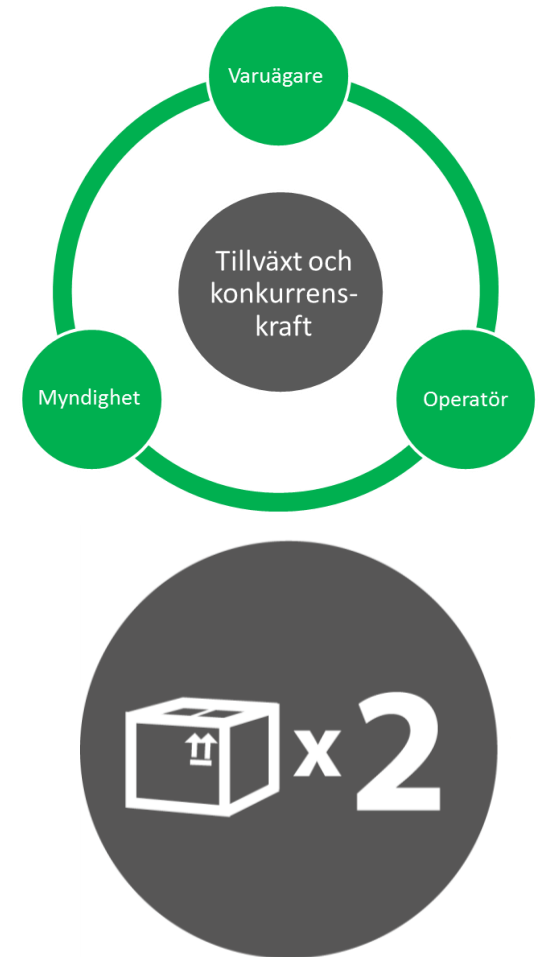
Näringslivets Transportråd
– för transportköpare

SWECO

Järnväg 2050 – Näringslivets godstransporter

- Det behövs en långtgående samverkan mellan järnvägens aktörer
- På kort sikt krävs en kraftsamling för att möta dagens utmaningar
- På längre sikt krävs utbyggnader för att skapa framtida robusta transportstråk

Varför behövs Järnväg 2050?

Varför?

- Järnvägen möjliggör en hållbar och konkurrenskraftig utveckling

Varför just nu?

- Efterfrågan på transporter har aldrig varit större
- Som inspel till Trafikverkets arbete med kommande nationella plan 2018-2029 m.m.

Järnvägens förutsättningar

De övergripande nationella målen förstärks

1. Miljöpolitiska

- Till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta

2. Näringspolitiska

- Sysselsättning, tillväxt och konkurrenskraft

3. Transportpolitiska

- Säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning

genom en utveckling av järnvägen som medel för
uppfyllelse av de tre målen

Sverige är en exporterande industrination

Export

- Export och import ökar snabbt - globaliseringstrend
- Gruv-, skog- och tillverkningsindustrin står för 65 % av exportintäkterna*

Sverige :

- Producerar 92 % av EU:s järnmalm
- Världens 3:e största exportör av skogsindustriprodukter

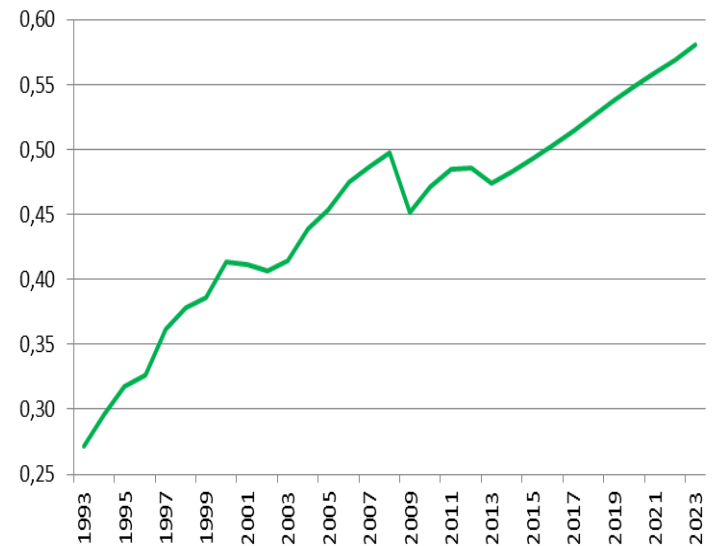
Årliga investeringar kr:

- Skogsindustri ca. 8 Mdr **
- Gruvindustri 8 Mdr (2014)***

Skatteintäkter/år från export av skogs- och mineralvaror

- 125 mdr kr

Värdet av svensk export förhållande till BNP

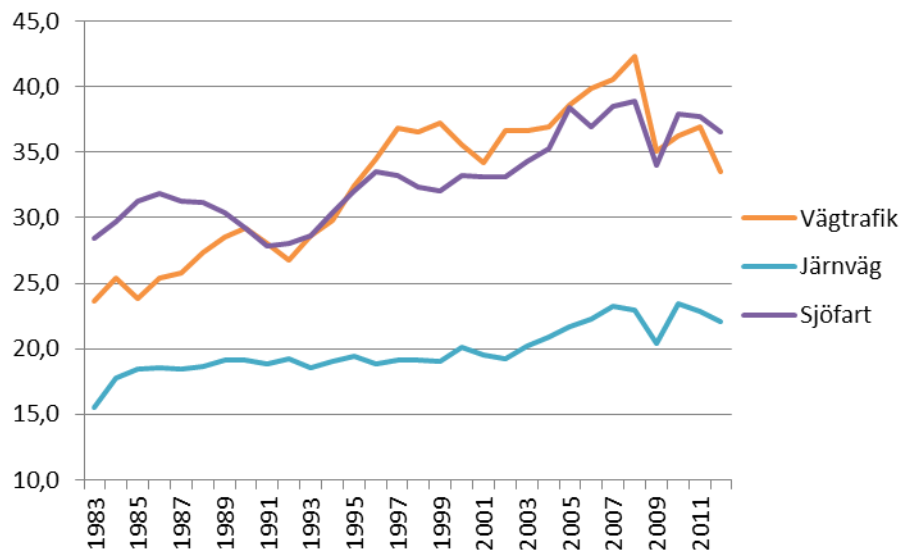
Källa: Konjunkturinstitutet, 2013

Källa: *SCB 2015, ** Skogsindustrierna Branschstatistik 2014, *** SCB investeringsenkät feb. 2015

Transporternas utveckling

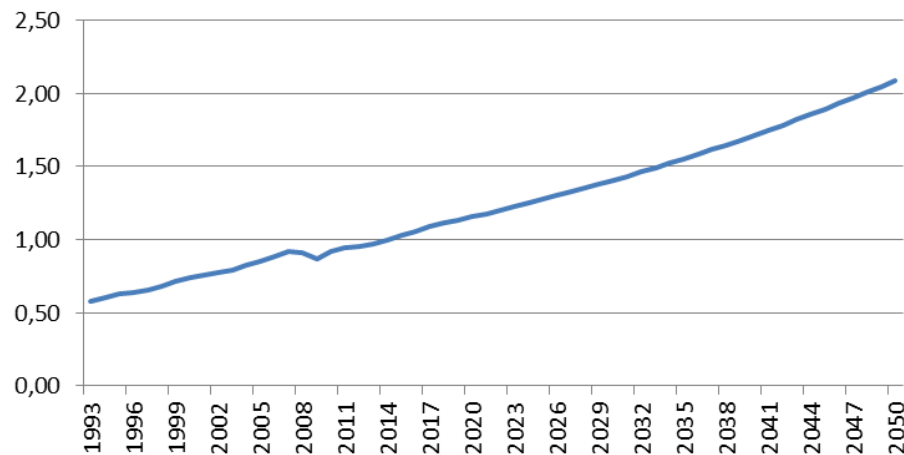
- Historiskt sett stabila marknadsandelar
- Transportarbete ökar med ekonomisk tillväxt
- +30% till 2030
- +60% till 2050

Mdr Ton-km

Källa: Trafikanalys

BNP

Källa: KI

Järnvägens “tunga” godstransporter

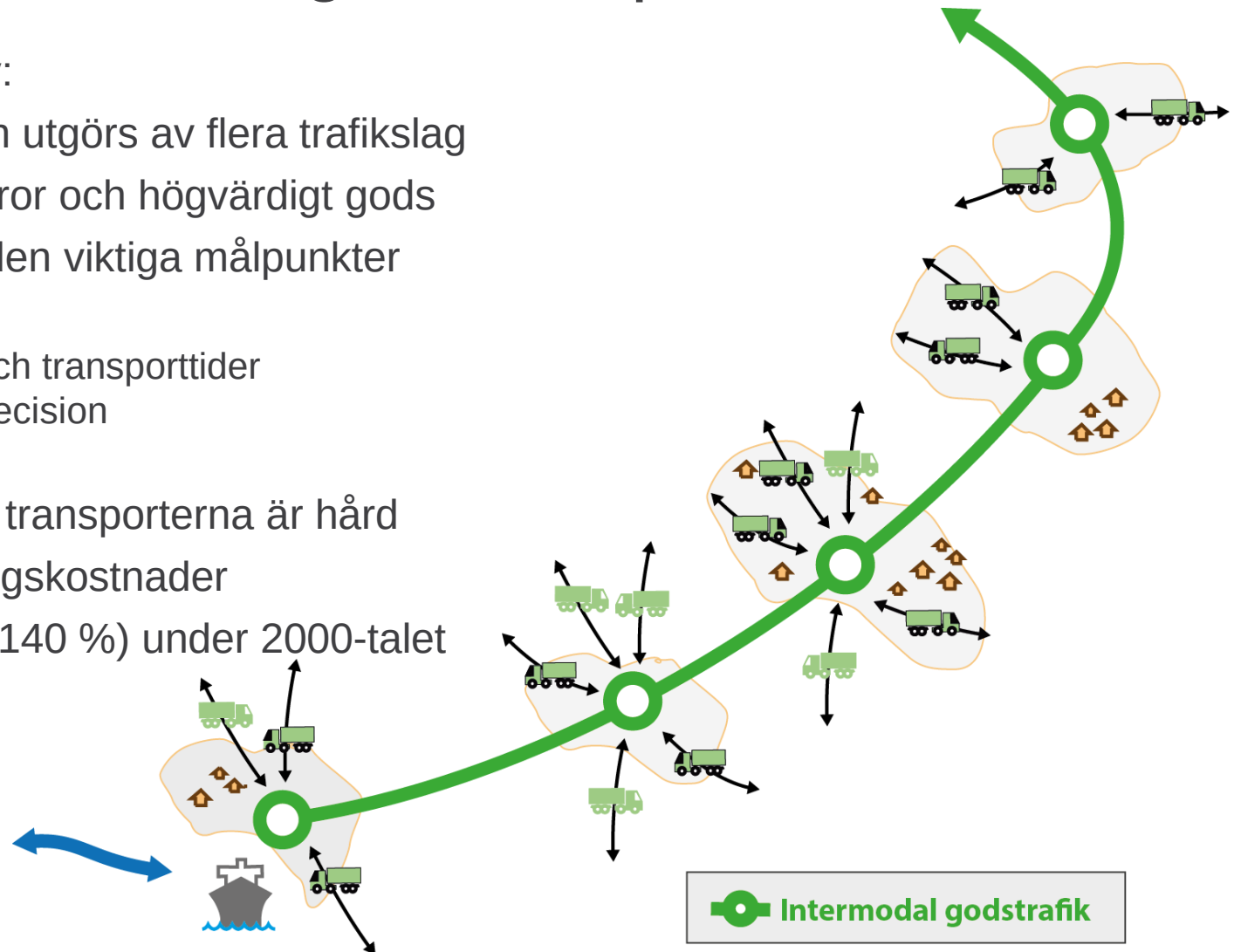
- Järnvägen utgör en integrerad del i industrins produktion
- Förädling från råvara till färdig produkt sker stegvis i flera faser
- Järnvägen är många gånger enda alternativet
- Bristande redundans i transportsystemet innebär att hela produktionskedjan påverkas

Intermodala “lätta” godstransporter

Kännetecknas av:

- Transportkedjan utgörs av flera trafikslag
- Konsumtionsvaror och högvärdigt gods
- Storstadsområden viktiga målpunkter
- Kundkrav:
 - Korta ledtider och transporttider
 - Hög leveransprecision
 - Flexibilitet
- Konkurrens om transporterna är hård
- Stora omlastningskostnader
- Stark tillväxt (+140 %) under 2000-talet

Järnvägen idag

Kapacitetsbrist och underhållsskuld

Kapacitetsutnyttjande under högtrafik 2013

Källa: Trafikverket, grafisk bearbetning SWECO

Totalt 192 Mdr kr
för att säkerställa befintlig järnväg

Eftersläpande underhåll 36 Mdr kr

Säkerställa funktionalitet 47 Mdr kr

Drift och underhåll i
Nationella planen 109 Mdr kr

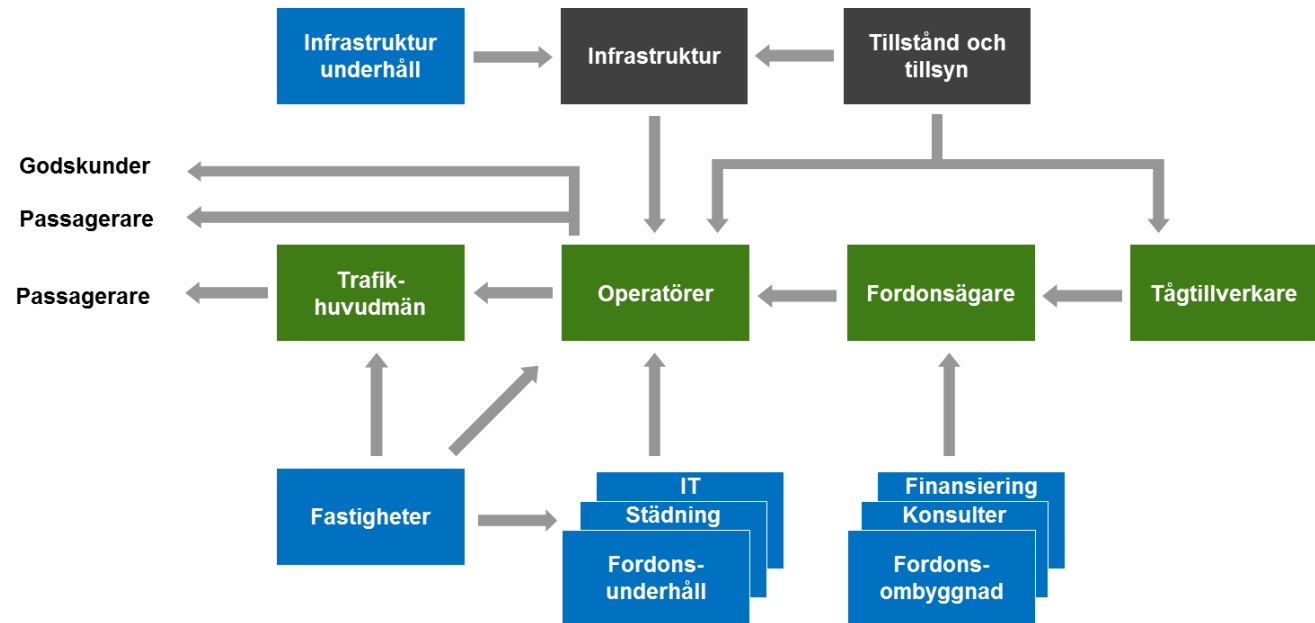
Källa: Inriktningsunderlag 2018-2029; Trafikverket 2015:180

Järnvägens organisation

1988

2016

Tydlig effektivisering av godsoperatörerna på den avreglerade marknaden

(från 1996 till 2014)

- 13 järnvägsföretag för godstransporter
- 40% av marknaden hos nya aktörer
- Antal anställda – 32 %
- Omsättning/anställd + 47%
- Tonkm/anställd + 44%
- Fordonsutnyttjandet ökar och våra tågoperatörer är sannolikt effektivast i EU

Men...

- Kvalitetsproblem
 - Höjda banavgifter utan att leveransen från Infrastrukturhållarna förbättras
 - Problem att ställa om till nya förutsättningar
- ... har gett låg lönsamhet

Vad behöver göras för att nå visionen

Till att börja med...

Det behövs en långtgående samverkan mellan järnvägens olika aktörer

Kraftsamling för att möta dagens utmaningar

Stegvis för att nå tillväxt och konkurrenskraft:

- Ökad tillförlitlighet
- Ökad utnyttjandegrad i befintligt system
- Hållbar lönsamhet för godstågsoperatörerna

Ökad
tillförlitlighet

Ökad
utnyttjande-
grad

Lönsamhet

Tillväxt och
konkurrens-
kraft

Tillförlitlighet allra viktigaste parametern

Rank	Faktor (transportköpare)	Rank	Faktor (transportföretag)
1	Tillförlitlighet	1	Tillförlitlighet
2	Transporttid	2	Pris
3	Pris	3	Kundservice
4	Risk för godsskador	4	Transporttid
5/6	Kundservice	5	Flexibilitet
5/6	Flexibilitet	6	Frekvens
7	Informationssystem	7	Informationssystem
8	Frekvens	8	Risk för godsskador

Källa: Trafikverket (2012)

10 punkter för att klara dagens utmaningar

Åtgärder för ökad tillförlitlighet

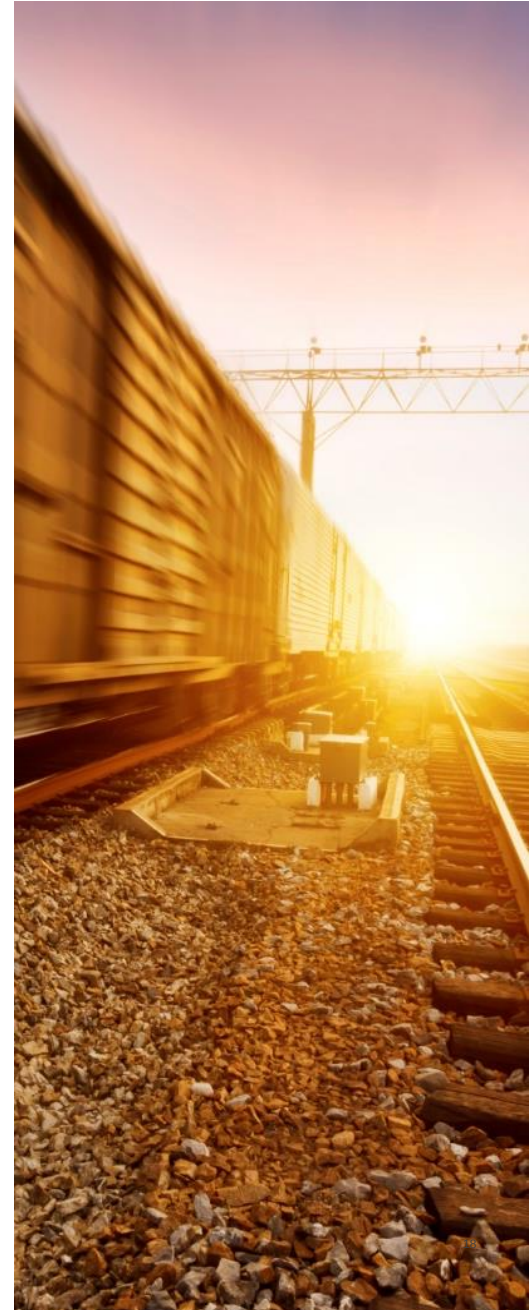
1. Nationell underhållsstrategi
2. Nationell plan för näringslivets godstransporter
3. Översyn av bangårdar

Åtgärder för ökad utnyttjandegrad

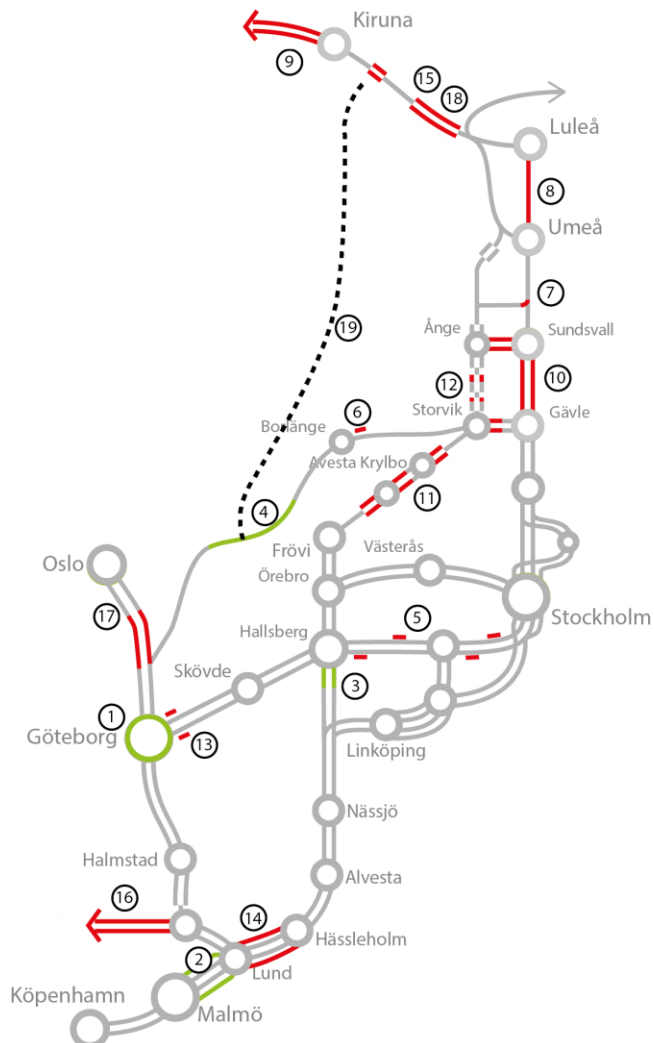
4. Effektiv kapacitetsfördelning
5. Internationell järnvägstrafik
6. Samordnade transporter, horisontella samarbeten
7. Kapacitetsstarkare tåg
8. Anpassad kraftförsörjning
9. Lastplatser och industrispår

Åtgärd för ökad lönsamhet

10. Styrmedel

På längre sikt krävs utbyggnader för att skapa framtida robusta transportstråk

Nationella planen 2014 - 2025

Särskilt prioriterade åtgärder

1. Dubbelspår till Göteborgs hamn
2. Södra stambanan Malmö - Lund
3. Hallsberg - Degerön
4. Väster om Vänern (pågående utanför plan)

Järnväg 2050

Utbyggnader färdigställda till 2025

5. Västra stambanan Hallsberg - Järna
6. Bergslagsbanan Borlänge - Falun
7. Ådalstriangeln

Utbyggnader färdigställda mellan 2026 och 2035

8. Norrbottenbanan Umeå - Luleå
9. Malmabanen Kiruna - Narvik
10. Ostkustbanan Gävle - Sundsvall - Härnösand
11. Godsstråket genom Berslagen, Frövi - Gävle
12. Stambanan genom Norrland, Storvik - Sundsvall
13. Västra stambanan Göteborg - Alingsås
14. Södra stambanan Lund - Hässleholm

Utbyggnader färdigställda mellan 2036 och 2045

15. Malmabanen Kiruna - Luleå
16. HH-förbindelsen Helsingborg - Helsingör
17. Göteborg - Oslo

Utbyggnader färdigställda mellan 2045 och 2050

18. Malmabanen Kiruna - Luleå (utökad)

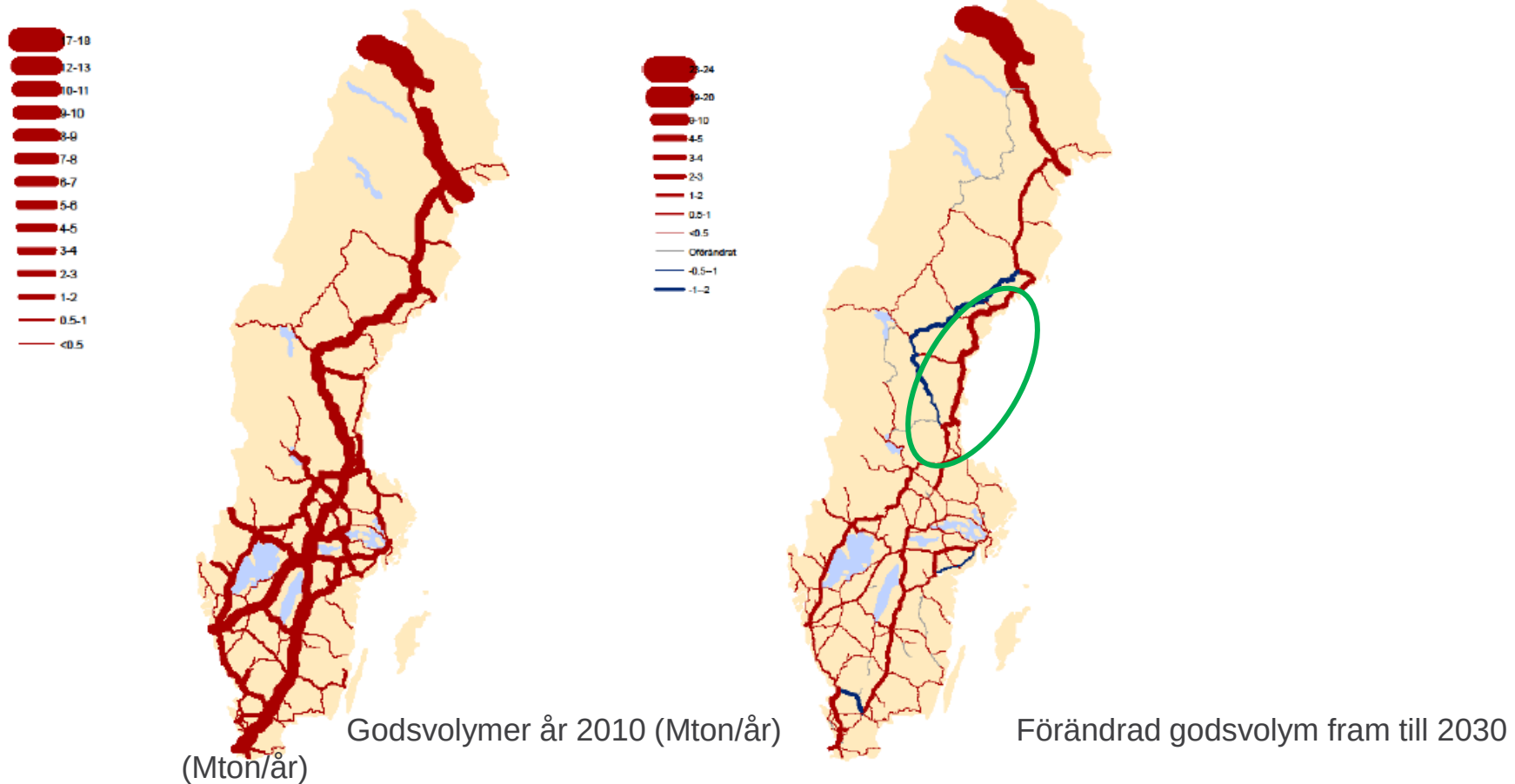
Objekt för alternativ finansiering

19. Inlandsbanan

Kostnad för identifierade åtgärder:

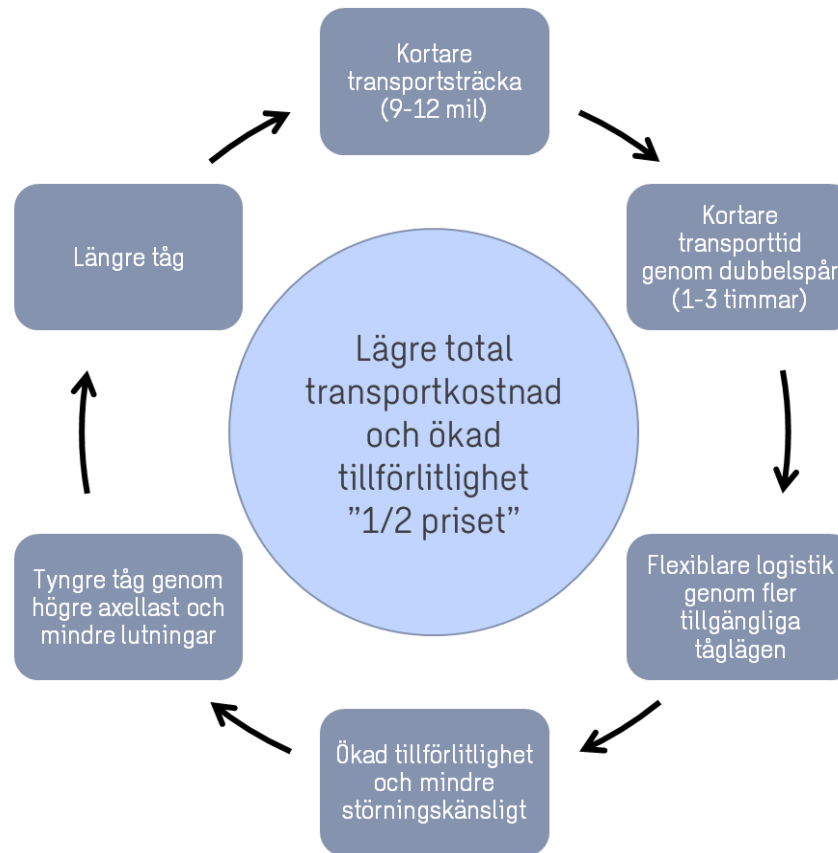
ca. 122 mdr kr
eller 3,8 mdr/år
eller drygt 1/3 av
investeringsramen

Godsflödenas förändring på lång sikt – ett exempel

Källa: Trafikverket. Prognos för godstransporter 2030, 2014:066

Många deffekter ger stor total effektivitetsförbättring – fallet nya Ostkustbanan

Sammanfattning

- Det behövs en långtgående samverkan mellan järnvägens aktörer
- På kort sikt krävs en kraftsamling för att säkerställa järnvägens funktionalitet
- På längre sikt krävs utbyggnader för att skapa robusta transportstråk

